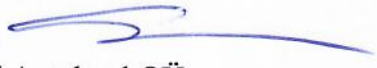

Kinnitan:
Rallipargi Autokool OÜ
Juhataja:
Ü. Suvemaa.

RALLIPARGI AUTOKOOL

A-, AM-, C-, D- ja CE- KATEGOORIA NING A1-, A2- ja C1-, C1E ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TINGIMUSED JA KORD NING ÕPPEKAVAD

1. KOOSTAMISE ALUS

Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“

Avaldamismärge: RT I, 28.06.2011, 39

„Liiklusseaduse“ § 100 lõike 6 alusel.

2. JUHI ETTEVALMISTAMISE EESMÄRGID

(1) Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

(2) Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

3. JUHI ETTEVALMISTAMISE KORRALDUS

3.1. Juhi ettevalmistamine

(1) Juhi ettevalmistamine toimub esma- ja täiendusõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis.

(2) Esmaõppe korras valmistatakse ette A-, A1-, A2-kategooria mootorratta juhti.

(3) Täiendusõppe korras valmistatakse ette auto juhtimise õigust omavat isikut mis tahes teise kategooria või alamkategooria auto või mootorratta juhtimise õiguse saamiseks.

Täiendusõppe korras valmistatakse ette ka siduripedaalita auto juhtimise õigust omavat isikut käsikäiguvahetusega auto juhtimise õiguse saamiseks.

(4) Juhi ettevalmistamist viib läbi mootorsõidukijuhi õpetaja (edaspidi *õpetaja*).

(5) AM-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamist võib läbi viia A-, A1- või A2-kategooria mootorsõiduki juhi koolitaja.

3.2. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

3.3. Liiklusteooria õppevorm

(1) Liiklusteooria õppevormiks on auditoorne või elektrooniline õppevorm. Liiklusteooriaõppe läbiviimiseks võib koolitaja lisaks auditoorsele ja elektroonilisele õppevormile kasutada ka praktilise töö tunde (edaspidi *praktikum*). Koolitaja võib juhi õppel kasutada täiendavalt ka iseseisvat õpet, mida ei arvestata vähimate õppemahtude hulka.

(2) Nõuded elektroonilise õppevormi õppekeskkonnale ja õppeprogrammile on sätestatud „Liiklusseaduse” § 112 lõike 3 alusel kehtestatud määruses.

3.4. Õppesõit

(1) Algastmeõppes, täiendusõppes ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduvõisi õppes võib õppesõidul õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.

(2) Õppesõidul peab õpilasel olema kaasas õpilase koolituskursuse õpingukaart (edaspidi ka *õpingukaart*).

(3) Iga õppesõidu alustamisel märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidu läbiviimise kuupäeva, kellaaja ja õppekava kohase teema.

(4) Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta.

(5) Paber kandjal oleva õpingukaardi sissekannete õigsust kinnitavad õppesõidu lõpus õpilane ja õpetaja oma allkirjaga, elektroonilise õpingukaardi puhul toimub sõiduõppe sissekannete õigsuse kinnitamine elektroonilise õpingukaardi keskkonnas, millesse sisenemine nõuab õpetaja ja õpilase autentimist.

3.5. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide kestus

Liiklusteooriaõppe auditoorse õppevormi ühe õppetunni kestus on 45 minutit ja õppesõidutunni kestus on 45 minutit. Õppesõidu tundide vahel peab olema puhkepaus vähemalt 15 minutit.

3.6. Õpilasele tagasiside andmine

Õpilase ettevalmistuse taseme mitterahuldavate tulemuste korral peab koolitaja andma õpilasele õppeprotsessi käigus tagasisidet ja konsultatsioone, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

3.7. Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamine eeldus

Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine.

4. VASTUVÕTUTINGIMUSED KOOLITUSKURSUSELE

4.1. Nõuded A-kateegooria, A1- ja A2-alamkateegooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima A-kategooria, A1- või A2-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes:

- 1) A1-alamkategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 15,5 aastat vana;
- 3) A2-alamkategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana;
- 4) A-kategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel omab esmast juhiluba või juhiluba mis tahes kategooria auto juhtimiseks;
- 5) A-kategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 23,5 aastat vana.

4.2. Nõuded AM-kategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima AM-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes õppetöö alustamisel on vähemalt 14-aastane.

4.3. Nõuded C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursusele võetakse õppima C-kategooria või C1-alamkategooria auto juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes:

- 1) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on omanud vähemalt pool aastat B-kategooria või BC1-kategooria auto juhiluba arvestades kursusele taotluse esitamise kuupäevast;
- 2) C1-alamkategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17 aastat vana;
- 3) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 20,5 aastat vana;
- 4) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana, kui isik õpib „Autoveoseadusega” kehtestatud ühendatud ametikoolituse 280-tunnisel kursusel ning on antud kursuse raames läbinud juhi algastme koolituse.

(2) Lõikes 1 sätestatud vanuselised piirangud ei laiene ajateenijale, kes taotleb C-kategooria auto juhtimisõigust teenistusülesannete täitmiseks kaitseväeteenistuses viibimise ajal.

4.4. Nõuded D-kategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursusele võetakse õppima D-kategooria bussi juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis ja kes:

- 1) omab vähemalt B-kategooria juhiluba D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel vähemalt poolteist aastat, arvestades kursusele taotluse esitamise kuupäevast;
- 2) D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 23,5 aastat vana;
- 3) D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana, kui isik õpib „Autoveoseadusega” kehtestatud ühendatud ametikoolituse 280-tunnisel kursusel ning on antud kursuse raames läbinud juhi algastme koolituse.

(2) Lõikes 1 sätestatud vanuselised piirangud ei laiene ajateenijale, kes taotleb D-kategooria bussi juhtimisõigust teenistusülesannete täitmiseks kaitseväeteenistuses viibimise ajal.

4.5. Nõuded CE- kategooria ning C1E alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursustele võetakse õppima CE- või C1E- kategooria autorongi juhtimisõigust taotlev isik, kelle alaline elukoht on Eestis.

(2) CE- kategooria autorongi või C1E-alamkategooria autorongi sõiduõpet võib läbi viia juhul, kui isikul on vastavalt C- kategooria või C1- alamkategooria auto juhtimisõigus.

4.6. Juhi tervisetõend

Lisaks sätestatud nõuetele peab koolituskursusele vastuvõtmiseks isik omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.

5. A-, AM-, C-, D-JA CE- KATEGOORIA NING A1-, A2-, C1- JA C1E- ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVADE ERISUSED

5.1. Õppekava sisu ja koolituskursuse läbimine

(1) Õppekava määrab juhi ettevalmistamiseks kohustuslikud õppeained ja nende mahud, vajalikud õppevahendid, meetodika ning juhi nõutavad teadmised, oskused ja käitumise. Õppekavad on kategooriate kaupa toodud määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ lisades 7–11.

(2) Pärast koolituskursuse läbimist peab õpilane:

- 1) teadma liiklusreegleid;
- 2) oskama jälgida liiklust;
- 3) oskama teha optimaalseid otsuseid;
- 4) oskama valitseda mootorsõidukit või autorongi;
- 5) oskama näha ja ennetada ohte;
- 6) oskama tegutseda riske vältides.

5.2. Õpilase õpetamise ja hindamise kriteeriumid

(1) Õpilase koolitamisel peab arvestama, et koolitatakse suurema ohu allika valdajat liikluses, kes oma võimaliku väära käitumisega võib põhjustada ohuolukordi, millega võivad kaasned kahtlused tagajärjed.

(2) Mopeedi- ja mootorrattajuhi ettevalmistamisel peab lisaks lõikes 1 sätestatule arvestama, et koolitatakse inimest, kes hakkab teeliikluses sõidukijuhina osalema vähekaitstud liiklejana.

(3) Õpilase omandatud hoiakud ja suhtumine kaasliiklejatesse ning keskkonda, tema teadmised ja sõiduvilumus peavad kindlustama turvalisuse nii endale kui teistele liiklejatele.

(4) Õpilase koolitamisel tuleb enne järgmist õppeetappi kontrollida tema eelnevalt omandatud teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud õppeprotsessi ohutuse tagamiseks ja häireteta kulgemiseks. Vajaduse korral tuleb anda lisakoolitust.

(5) Teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb erilist rõhku panna õpilase arusaamisele ohtlike liiklusolukordade tekkemehhanismist ja liiklusreeglite tundmisele ning riskide vältimisele.

(6) Mopeedijuhi teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb lisaks rõhku panna liikluskeskkonna ja nende liiklusolude heale tundmisele, kus mopeedijuht sagedamini sõidab.

(7) Bussijuhi teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb lisaks rõhku panna:

- 1) teiste liiklejate suhtes positiivse hoiaku väljakujunemist ja bussijuhi tegevuse psühhofüsioloogiliste aluste tundmist;
- 2) sõitjateveo kohta käivate nõuete tundmist ja sõitjateveole iseloomulike turvameetmete rakendamist.

(8) Mootorsõiduki ja autorongi ehituse tundmise hindamisel on põhiline õpilase oskus määrata mootorsõiduki või autorongi tehnoseisundi vastavust liiklusohutus- ja keskkonnanõuetele ning oskus võimaluse korral viga kõrvaldada.

(9) Sõiduuskuse hindamisel, eriti enne õppesõidu alustamist liikluses, peab õpetaja veenduma õpilase võimes mootorsõidukit või autorongi laitmatult juhtida. Sõiduuskust hinnatakse asjaomase vahekontrolli teostamisega. Vahekontrollil ei ole harjutuste aeg piiratud.

(10) Bussijuhi sõiduuskuse hindamisel arvestatakse:

- 1) bussi juhtseadiste käsitlemist;
- 2) kaitsliku sõiduviisi valdamist ja ohutute sõiduvõtete kasutamist;
- 3) mitmesugustes liiklusolukordades orienteerumist;
- 4) lugupidavat suhtumist teistesse liiklejatesse ja sõitjatesse;
- 5) sõidu sujuvust ja sõitjatele sõidumugavuse tagamist.

5.3. Turvanõuded A-, AM-kategooria ja A1-, A2-alamkategooria mootorsõiduki õppesõidul

(1) Õppesõidul peab õpilasel seljas olema eredavärviline valgustpeegeldav vest ja turvariietus. Valgustpeegeldava vesti seljaosal peab olema õppesõidu tunnusmärk.

(2) Õpilane peab õppesõidul kasutama nõuetele vastavat sobiva suurusega motokiivrit, motosaapaid või muid kinnised hüppeliigese kaitsega saapaid, motokindad ja vähemalt põlve-, õla- ning küünarliigesekaitsemed.

5.4. A-kategooria ja A1- ning A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

Kui isik omab B-, C- või D-kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust ja juhiluba ning taotleb mootorratta juhtimisõigust, peab ta saama mootorratta juhi ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt kümne õppetunni ja sõiduõppes kümne sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad A-kategooria ja A1-, A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi mootorratta juhi ettevalmistamisel võrreldes B-, C- või D-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamisega.

5.5. C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Kui C-kategooria auto juhtimisõigust taotleb isik omab BC1-kategooria auto juhtimisõigust ja juhiluba, peab isik saama ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt 5 õppetunni ja õppesõidus 5 õppesõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi C-kategooria auto juhi ettevalmistamisel võrreldes C1-alamkategooria auto juhi ettevalmistamisega.

(2) Ajateenija, kes taotleb C-kategooria auto juhtimisõigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab saama C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi

ettevalmistamise õppekavale lisaks Kaitseväes kehtestatud erikava kohase teooriaõppe vähemalt 10 õppetunni ja sõiduõppe 5 sõidutunni ulatuses.

5.6. D-kategooria ja mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Ajateenija, kes taotleb D-kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab lisaks D-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavale läbima Kaitseväe kehtestatud erikava kohase väljaõppe.

(2) Kui D-kategooria bussi juhtimisõigust taotleb isik omab D1-alamkategooria bussi juhtimisõigust ja juhiluba, peab isik saama ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt 10 õppetunni ja sõiduõppes vähemalt 5 sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peab D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi D-kategooria bussijuhi ettevalmistamisel võrreldes D1-alamkategooria bussijuhi ettevalmistamisega.

5.7. CE- kategooria ning C1E- alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

Ajateenija, kes taotleb CE-kategooria autorongi juhtimisõigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab läbima lisaks BE-, CE-, DE-kategooria ning C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavale Kaitseväe kehtestatud erikava kohase teooriaõppe vähemalt 10 õppetunni ja sõiduõppe vähemalt 5 sõidutunni ulatuses.

6. Juhi täiendusõppe õppetöö mahud:

Olemasolev kategooria	Taotletav kategooria	Liiklusteooriaõpe (õppetunde)	Õppesõit (õppetunde)
B, C, D	A, A2	10	10
B	BE	3	2
B	C, C1	20	10
C, C1	CE, C1E	10	10
C1	C	5	5
B, C	D, D1	40	20
D1	D	10	5
D, D1	DE, D1E	10	10
B	D-troll	60	40
C, D	B	0	1
	BCD	0	2
Siduripedaalita auto	Käsikäiguvahetusega auto		
	Kaitsteenistuse ajateenija		
B;BC1	C	30	15
C	CE	20	15
C	D	40	20

6.1 „Liiklusseaduse“ § 104 lõike 3 kohase ametikoolituse käigus toimunud juhtide ettevalmistamisel juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö mahud järgmised:

Olemasolev kategooria	Taotletav kategooria	Liiklusteooriaõpe (õppetunde)	Õppesõit (õppetunde)
B	C, C1	30	15
B	D, D1	40	20
BC1	C1E	10	15
BC	CE	10	15

Õppekavad on kategooriate kaupa toodud määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ lisades 7–11.

